

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР
ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО

13-ТО ИЗДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ КОНКУРС ЗА НАГРАДИТЕ „ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО“ за 2025 г.

София, 12 март 2026 г.

НАГРАДИТЕ „ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО“

Наградите „Икономика на светло“ са първото по рода си признание за постиженията в превенцията на сивата икономика в България.

Събитието популяризира сред обществото както приноса на българските предприемачи, работодатели, държавници, социални партньори, медии, структури на гражданското общество за подобряването и развитието на бизнес средата, така и добрите практики за ограничаване и превенция на сивата икономика в страната.

Целта на конкурса е да открие стимулиращи примери за успехи и да награди водещи институции и личности с активна позиция и принос в ограничаването на сиви практики.

По този начин АИКБ цели да повиши обществената нетърпимост към сивата икономика, да поощри предприемането на активни действия в тази посока и да популяризира градивната роля на работодателите в обществото за подобряване на социално-икономическата среда.

Номинациите в конкурса за награди „Икономика на светло“ бяха определени чрез отворена обществена анкета през месеците януари и февруари 2025 г. в следните три категории:

- ✓ За нормативен акт или административна практика, които водят до ограничаване на сивата икономика и подобряване на бизнес средата;
- ✓ За личност или организация, допринесла за ограничаване и превенция на сивата икономика посредством активна позиция;
- ✓ За журналист или медия, допринесли за промяна на обществените нагласи към нетърпимост към сивата икономика.

Предпочитанията си спрямо номинираните в трите категории участници дадоха над 100 члена на експертното жури, специално създадено за целта, в което участват изявени личности от областта на икономиката, научните среди, бизнеса, финансите, политиката, медиите.

**Номинации в категория:
„За нормативен акт или административна практика,
които водят до ограничаване на сивата икономика
и подобряване на бизнес средата“**

(присъжда се на държавна/общинска администрация, на организации или на техни представители за предлагането/въвеждането на нормативен акт или административна практика, които водят до ефективно ограничаване на сивия сектор и подобряване на бизнес средата)

**Министерство на икономиката и индустрията на
Република България и
Институт за икономически изследвания
при Българска академия на науките**

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на икономиката и индустрията

***Номинирани за административна практика за ежеседмичен мониторинг
на цените на производител, юли – декември 2025 г.***

Министерство на икономиката и индустрията възложи на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките задача, на основа на научни методи да проследява измененията в цените на производител в периода на подготовка за присъединяване към еврозоната. По този начин беше осигурена точна и обективна информация, на основа на която да се предприемат корективни мерки при необходимост. Бяха изготвени 23 седмични доклада, обхващащи 7 продуктови групи и 33 показателя. Това допринесе за прилагането на политики, основани на доказателства, повиши доверието в процеса по въвеждане на еврото и подкрепи развитието на светлата икономика.

Министерство на труда и социалната политика на Република България

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на труда
и социалната политика

Номинирано за нормативен акт (Кодекс на труда и Наредба за вписване в регистъра на заетостта) и административна практика (въвеждане на Единния електронен трудов запис)

Промените в Кодекса на труда и новата Наредба за регистъра на заетостта въведоха единен електронен трудов запис, който замени хартиените трудови книжки като официален удостоверяващ документ за трудовата история. Реформата създаде ефективен механизъм за ограничаване на недеklarираната заетост чрез централизирана и проследима дигитална отчетност. Това предотвратява манипулирането на данни и практики като работа без договор или невярно деклариране. Единният електронен трудов запис намалява административната тежест за бизнеса, повишава правната сигурност и прозрачността на пазара на труда и създава по-справедливи и равнопоставени условия за коректните работодатели.

Номинирано за нормативен акт:

***Закон за въвеждане на еврото в Република България,
изменения в Закона за данък върху добавената стойност – въвеждане на
„разширен фискален бон“ като основание за фактура
при търговия с горива, Заповед № ЗМФ-237/31.03.2025 г. за разширяване
на списъка на стоки с висок фискален риск
и Закон за корпоративното подоходно облагане***

Законът за въвеждане на еврото в Република България установява ясна и предвидима рамка за преминаването към единната европейска валута, като регламентира правилата за обозначаване и преобразуване на цените, защитата на потребителите и предотвратяването на спекулативни практики. Въвежда се задължително двойно обозначаване на цените в левове и евро за определен период преди и след приемането на еврото, което дава възможност на гражданите и бизнеса лесно да сравняват стойностите и да се ориентират в новата валута. Законът предвижда и ясни правила за превалутиране по официалния фиксиран курс и механизми за закръгляване, които не позволяват необосновано увеличение на цените.

Наред с това има засилен контрол от страна на компетентните институции за предотвратяване на нелоялни търговски практики, подвеждаща информация и спекулативни увеличения на цените. Чрез по-голяма прозрачност и отчетност на цените се ограничават и възможностите за укриване на обороти и злоупотреби в преходния период. Тези мерки са подкрепени от активна информационна и разяснителна кампания с цел процесът на въвеждане на еврото да протече плавно, прозрачно и с високо обществено доверие.

**Номинации в категория:
„За личност или организация, допринесли за ограничаване
и превенция на неформалната икономика посредством
активна позиция“**

(присъжда се на личност, НПО, научна организация, компания, която има задълбочени изследвания по темата, постоянни и активни медийни изяви, или е генерирала предложения за промени в законови актове и/или административни практики и т.н.)

Българска народна банка

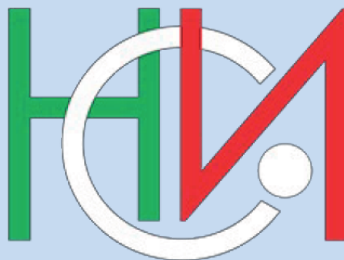
***Номинирана за въвеждането на еврото в Република България
и проведената информационната кампания***

Българската народна банка се номинира за ефективната организация и реализация на процеса по въвеждане на еврото в Република България. Членството в еврозоната създава условия за по-висока финансова прозрачност, по-строги регулаторни стандарти и ограничаване на нелегалните парични потоци, а реализираната национална информационна кампания допринесе за превенция на сивите практики чрез предоставяне на точна информация за обмена, защитните елементи на евробанкнотите и противодействие на дезинформацията. Съществен е и образователният ефект – повишаване на финансовата грамотност и укрепване на общественото доверие в процеса на евроинтеграция и в светлата икономика.

Министерство на регионалното развитие и благоустройството на Република България и Национален статистически институт

Министерство на
регионалното развитие и
благоустройството

Номинирани за предложението за нов обхват на регионите за планиране от ниво 2 в Република България

На основа на предложението, изготвено от междуведомствена работна група под координацията на Министерството на регионалното развитие и благоустройството с участие на Икономическия и социален съвет, новата класификация бе приета с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и задължително се прилага от началото на 2027 г., създавайки предпоставки за по-справедлив достъп до европейски средства, ограничаване на фиктивни регистрации и по-прозрачно разпределение на регионалните помощи, с дългосрочен ефект за изсветляване на икономическите процеси и насърчаване на лоялната конкуренция.

Министерският съвет определи нов обхват на регионите за планиране от ниво 2 и възложи на Националния статистически институт да договори утвърждаването му с Евростат в рамките на класификацията NUTS.

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

Номинирана за последователна и активна роля в ограничаването на недеklarираната заетост и защитата на трудовите права

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ е номинирана за активна роля в ограничаването на недеklarираната заетост и защитата на трудовите права, с фокус върху превенцията сред младите хора и ефективния контрол на пазара на труда. През 2025 г. агенцията реализира национална информационна кампания за трудовите права на младежите и извърши 49 660 проверки за спазване на трудовото законодателство, насочени срещу работа без договор и други сиви практики. Чрез съчетаване на информиране, превенция и контрол ИА ГИТ допринася съществено за изсветляването на пазара на труда и защитата на коректните работодатели.

**Номинации в категория:
„За журналист или медия, допринесли за промяна
на обществените нагласи към нетърпимост към сивата
икономика”**

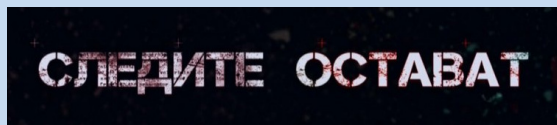
(присъжда се на журналист или медия за принос в актуалното и многостранно отразяване на проблемите и постиженията, свързани с дейностите по ограничаване и превенция на сивата икономика, в насърчаване и промотиране на светлия бизнес и формиране на обществена нетърпимост към сивия сектор)

Bloomberg TV Bulgaria

*Номинирана за последователното и експертно отразяване на теми,
свързани със сивата икономика, данъчната дисциплина, регулаторната
среда и публичните финанси*

Bloomberg TV Bulgaria е номинирана за последователното и експертно отразяване на теми, свързани със сивата икономика, данъчната дисциплина и публичните финанси, чрез специализирани икономически формати и аналитични разговори с представители на бизнеса, институциите и експерти. Медията системно представя данни, изследвания и конкретни решения за ограничаване на недекларирания труд и нелоялните практики, като превежда сложните икономически процеси на достъпен език и допринася за изграждането на обществена нетърпимост към сивата икономика и утвърждаване на прозрачна и равнопоставена бизнес среда.

Българска национална телевизия и предаването „Следите остават“ с водещ Богдана Лазарова

Номинирани за разкриване на механизми за злоупотреба с арбитражни процедури с цел прехвърляне на собственост и източване на активи

Българската национална телевизия и предаването „Следите остават“ с водещ Богдана Лазарова са номинирани за разследващите епизоди „Имотни и финансови измами през арбитражни съдилища“, които разкриват механизми за злоупотреба с формално законови процедури с цел прехвърляне на собственост и източване на активи. Чрез документирани факти и експертни анализи предаването показва как подобни практики подкопават доверието в институциите и създават среда за сиви икономически отношения, като поставянето на темата в национален ефир има силен обществен и превантивен ефект, повишава информираността и стимулира институционален отзвук срещу измамните практики.

**Лора Инджова, предаването „Твоят ден“,
Nova News**

***Номинирани за последователното и аналитично отразяване на темите,
свързани със сивата икономика,
недекларирания труд и укриването на данъци***

Лора Инджова и предаването „Твоят ден“ по NOVA NEWS са номинирани за последователното поставяне във фокус на причините, механизмите и последиците от сивата икономика чрез анализи за недекларирания труд, укриването на обороти и ДДС, както и дискусии за мерките за повишаване на събираемостта и ефективността на контрола. В контекста на подготовката за въвеждане на еврото предаването разглежда и рисковете от спекулативни практики, като чрез конкретни данни, експертни позиции и балансиран, критичен подход допринася за повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика и утвърждаване на принципите на прозрачност и равнопоставеност в бизнеса.

АСАРЕЛ МЕДЕТ·АД

МИННО-ОБОГАТИТЕЛЕН КОМПЛЕКС - ГР. ПАНАГОРИЩЕ

МИННО-ОБОГАТИТЕЛЕН КОМПЛЕКС
„Асарел-Медет“ АД
4500 Панагюрище, България
e-mail: pbox@asarel.com
www.asarel.com

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА НАГРАДИТЕ „ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО“

за 2025 г.

Генерален спонсор на събитието:

Основен спонсор:

Спонсори:

Медийни партньори:

НАГРАДА
"ИКОНОМИКА
НА СВЕТЛО"
2025 г.